

АНОТАЦІЯ

Ковтонюк Н. П. Постколоніальне прочитання дискурсу Революції гідності. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук (доктора філософії) за спеціальністю 10.01.01 «Українська література» (035 «Філологія»). – Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Міністерство освіти і науки України, Київ, 2020.

Дисертація є першою спробою систематично дослідити літературу Революції гідності у взаємозв'язку з іншими мистецькими (живопис, стріт-арт, музика, перформанси), немистецькими (публіцистика, радіомарафони, інтерв'ю, контент соціальних мереж) та суміжними (проекти усної історії, стилізації під історичний наратив, постфольклор, частково блогосфера) практиками у світлі теорії постколоніальних студій. У ній на основі дискурсивного матеріалу визначено характер Революції гідності як складного симбіозу постколоніальної революції, антиколоніального опору й інформаційної війни проти неоколоніальних прагнень імперії, озброєної ідеологемою «русского мира».

У дисертації доведено, що культурологічний план Революції гідності потрібно розглядати як дискурс, який складається з текстів різних знакових систем, їхніх історичних, психологічних, ідеологічних контекстів, законів формулювання істинності тверджень та цінностей учасників протесту, а літературу, інспіровану цією подією, – аналізувати в тісному взаємозв'язку з іншими мистецькими й немистецькими практиками, використовуючи міждисциплінарний метод.

Література Революції гідності не завжди характеризувалася високою естетичною вартістю, проте відобразила світоглядні зміни, реактуалізувавши вже відомі або створивши нові засоби. Проаналізований дискурс свідчить, що було розхитано

колоніально-антиколоніальну картину світу й розпочато процес формування постколоніальної, якій властиві діалогізм в осмисленні себе, ворога (без крайнощів глорифікації чи демонізації) та знакових для національної ідентичності постатей; акцент на сучасному, а не на ідеалізованих минулому й майбутньому; поява мови, нових свят, риторики для означення життя поза колоніальним й антиколоніальним дискурсами; відновлення цілісності історичного наративу завдяки поверненню в нього виключених ідеологічною роботою імперії чи національно-визвольних змагань осіб, подій, інтерпретацій; відмова від домінування в культурі захисної реакції; здобуття голосу, суб'єктності, агентності; створення нової ідентичності на основі правильно інтегрованого доколоніального, колоніального й антиколоніального досвідів.

Потреба участі в інформаційній війні зумовила використання засобів деколонізації, зокрема моделювання образу ворога й себе на основі бінарних опозицій, та частково призупинила становлення постколоніальної картини світу, але відбулися два процеси, що передували цьому: демонтаж колоніальних, антиколоніальних, неокolonіальних світоглядних структур, наративів, риторичних топосів і дискурсивне додання наслідків колоніальної травми.

Визначено, що література Революції гідності у взаємозв'язку з іншими мистецькими та немистецькими практиками представляє три етапи додання травми, виділені Джудіт Герман:

1. Установлення безпеки, здобуття контролю над тілом і середовищем. У проекції на колективну травму цей етап настає зі здобуттям державою незалежності, а його художнім еквівалентом у дискурсі Революції гідності є додання Лукашем – головним героєм роману С. Процюка «Під крилами великої Матері. Ментальний Майдан» – констриктивних, інтрузивних симптомів та хвороби.

2. Пам'ять та оплакування, проговорювання травми в межах проектів усної історії («Літопис самовидців: Дев'ять місяців українського спротиву», «Майдан від

першої особи: мистецтво на барикадах», «Майдан: усна історія») й щоденників очевидців або учасників події. У «Літописі самовидців...» вироблено такі засоби вербалізації колективного травматичного досвіду та одужання: фрагментарність оповіді, посилена експресивність, сенсубілізація, поліфонізм голосів авторів, відтворення не хронології подій, а супровідних емоцій. Метафорично через емпатичний зв'язок представників націй моделює терапевтичну групу з народів зі схожими соціальними катаклізмами для проговорювання травми В. Амеліна в романі «Синдром листопаду, або Номо Comptiens».

Проговорений травматичний досвід має бути включений у сімейну історію та структуру особистості, що на рівні колективної травми передбачає відновлення зв'язку поколінь, цілісності історичного наративу через повернення витіснених структур, зокрема ОУН-УПА («Літопис самовидців...», перформанс гурту «Хорєя Козацька»), використання етнотипу козака й міфологізацію оповіді (родова легенда про заляту литавру в романі «Вертеп. #РоманПроМайдан» О. Захарченко, образ мамаїв у романі «Під крилами великої Матері. Ментальний Майдан» С. Процюка), симультанізм часових пластів козацького минулого й сучасного (п'єси «Maidan inferno, або Потойбіч пекла» Неди Нежданої, «Богдан-2014» Ксені Скорик). У творі «Вертеп. #РоманПроМайдан» О. Захарченко базовий для формування національної ідентичності українців козацький міф використовується також для того, щоб викоренити генераційну травму в ідеологічно роз'єднаній родині.

3. Відновлення зв'язку з повсякденним життям, що в дискурсі Революції гідності реалізується через такі сюжетні елементи, тематично-образні аспекти та текстуальні стратегії:

– опис символічного «дорослішання» народу, здобуття ним агентності, голосу й визнання політичної концепції нації на протигагу етнічній («Літопис самовидців...», поезія А. Дмитрук, публіцистика Т. Прохаська, п'єси зі збірки «Майдан. До і після»);

– авторські відступи про пошук власного шляху не всупереч ворогу (імперія та її дискурсивні агенти) чи за допомогою рятівника (Європа), а самостійно («Літопис самовидців...»), роман С. Процюка «Під крилами великої Матері. Ментальний Майдан»);

– визнання важливості соціально значущої дії в динаміці образу персонажа («Синдром листопаду, або Homo Comptiens» В. Амеліної), авторські роздуми про здатність народу брати на себе відповідальність, проявляти громадянську ініціативу та робити вибір (публіцистика Т. Прохаська);

– падіння генералізованого історичного гранд-нарративу і його заміна плюралізмом голосів очевидців чи учасників події як здобуття голосу, суб'єктності (проекти усної історії, зокрема «Літопис самовидців...»);

– заміна монологічної картини світу з ієрархізованими опозиціями діалогічною (об'єктивний образ українців, учасників протесту («Літопис самовидців...»), роман В. Івченка «2014») і ворога (новели «#Євромайдан» Оксани Брошнівської, «Сни та інші страшні речі» Олексія Чупи, роман «Вертеп...» О. Захарченко), експерименти з образами Т. Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка та ін. у живописі, стріт-арті, літературі, публіцистиці та перформансах Революції гідності).

Багато текстів, навпаки, вербалізують симптоматику колоніальної травми, що проявляється в декларуванні пошуку рятівника (образ Європи в публіцистиці Ю. Андруховича) та демонізації чи дегероїзації образу ворога (п'єси «Ми, Майдан» Надії Симчич, «Maidan inferno, або Потойбіч пекла» Неди Нежданої, романи «2014» В. Івченка, «Під крилами великої Матері. Ментальний Майдан» С. Процюка, поезія А. Дмитрук).

Демонтаж колоніальних, антиколоніальних, неокolonіальних нарративів і світоглядних структур здійснювався в межах низових мистецьких ініціатив: різножанрової творчості представників Мистецького Барбакану, авторів видавництва «Люта справа» (А. Мухарського, І. Семесюка, О. Манна, А. Полежаки, А. Єрмоленка,

О. Шинкаренка, Вано Крюгера та ін.), блогерів, які створили сайт «РЕПКАКЛАБАБОШОНЕЯСНО», що дав початок «Історії України від Діда Свирида» І. Довганича. Цей процес визначено як такий, що продовжує тенденції боротьби з тоталітарною ідеологією «київської іронічної школи» 70 – 80-их років ХХ століття й вживає вже вироблені нею засоби: обценну лексику, суржик, мовні ігри, різні види комічного, особливо іронію, гумор, травестію, гротеск. Низові мистецькі ініціативи розширюють сферу їхнього використання на демонтаж колоніальних наративів і концептів періоду Російської імперії, антиколоніальних міфів, доктрини «русский мир», уводячи новий – реконтекстуалізацію та сюжетне розгортання словесних мемів. Комічне найпоширеніше реалізується у двох функціях: терапевтичній (звільнення від мускульного напруження, сублімація фізичної агресії в знаки різних семіотичних систем) і захисній (демістифікація непродуктивних світоглядних структур та наративів), а мовні ігри, ненормативна лексика, меми найчастіше є засобами його створення.

І. Довганич у перших двох томах «Історії України від Діда Свирида», І. Семесюк у книгах «Щоденник україножера», «Еволюція або смерть! Пригоди павіана Томаса», А. Мухарський у повісті «Смерть малороса» й музично-культурологічних проектах «Легідна українізація», «Сувора українізація», арт-кабаре «Мама-Анархія» демонтують колоніально-антиколоніальний імідж України, створюючи образ українців, позначений самоіронією, та творчо використовуючи колоніальні й антиколоніальні стереотипи в ньому; долаючи антиколоніальні тенденції сентименталізації, ідеалізації та глорифікації минулого в історичному наративі; посилюючи мілітарне начало на противагу пасивному ідилічно-ліричному завдяки екстраполяції елементів субкультури гопника на мовлення, портрети, характери персонажів, хронотоп, поетику твору, уведенню в текст образів Перуна, С. Бандери, футуризації художніх деталей, пошуку маскулінних слідів у сільськогосподарському міфі, апеляції до анархістських рухів, ОУН-УПА, віднайденню автентичних коренів

жорстоких романсів, травестії текстів пісень; уводячи персонажа-блязня з двореферентними висловлюваннями щодо ментальності українців; розвінчуючи малоросійство як наслідок імперського домінування; граючи на контрасті орієнталістських мотивів і конотацій субкультури гопника чи агресивної символіки.

Як художня частина інформаційної війни, низові мистецькі ініціативи та блогосфера Революції гідності працюють із такими складовими «руського мира»: реактуалізація радянських й імперських наративів, візуальних образів, історичного досвіду СРСР, особливо міфу про Велику Вітчизняну війну, використання пісень, пов'язаних із ностальгією радянської людини за минулим, постійна присутність уявного ворога, православ'я як «духовний скреп», гордість за політ Ю. Гагаріна в космос. Для їхнього демонтажу А. Мухарський у збірці оповідань «Сказки русского мира» та своїх музично-культурологічних проектах, І. Семесюк у повістях «Еволюція або смерть! ...», «Фаршрутка», О. Шинкаренко у романі «Череп», Вано Крюгер у збірці віршів «Прощальний поцілунок Ілліча» виробили різні механізми: десакралізація й дискредитація образів солдата, священника, представника «руського мира»; творче перевикористання орієнталізації як дискурсивного способу підкорення; викриття алогічності та віртуальності «руського мира» через містифікацію сюжету твору під сюжети російського телебачення; травестування текстів пісень шансону, російської естради, пісень про II Світову війну; оголення релігійної основи функціонування радянської ідеології. Сайт «РЕПКАКЛАБАБОШОНЕЯСНО», що є симбіозом блогу й мережевої літератури, використовує сміх у терапевтичній та захисній функціях, моделює міфологічну версію ідеологічного протистояння України й Росії на основі бінарної опозиції, але без надмірної ідеалізації образу себе, використовує для того, щоб знешкодити меседжі противника, крім комічного, обценної лексики, «бойовий суржик», дериватологічні потенціали мемів.

Наукова новизна дисертації полягає в тому, що в ній: 1) каталогізовано твори Революції гідності, у яких простежуються долання колоніальної травми та демонтаж

колоніальних, антиколоніальних, неокolonіальних світоглядних структур і наративів, та системно проаналізовано їх у взаємозв'язку з іншими мистецькими й немистецькими практиками; 2) окреслено роль Революції гідності в становленні постколоніальної картини світу та названо основні її ознаки; 3) визначено засоби й механізми демонтажу колоніально-антиколоніальної картини світу та неокolonіальної доктрини «русского мира»; 4) описано функції сміху у світлі постколоніальної теорії; 5) визначено ідейно-тематичні, образні аспекти, сюжетні елементи й текстуальні стратегії вербалізації симптоматики колоніальної травми та одужання від неї; 6) розширено діапазон застосування методології постколоніальних студій матеріалом, інспірованим Революцією гідності.

Матеріали дисертації можуть бути використані під час викладання курсів, спецкурсів з української літератури, постколоніальних студій та для формування інформаційної політики держави, що відповідає постколоніальній картині світу.

Ключові слова: література Революції гідності, низові мистецькі ініціативи Революції гідності, колоніалізм, антиколоніалізм, неокolonіалізм, постколоніальна картина світу, дискурс, колоніальна травма, демонтаж ідеології, комічне.

ABSTRACT

Kovtoniuk N. P. Postcolonial interpretation of discourse of the Revolution of Dignity. – Manuscript.

Thesis for Scholarly Degree in Philology (PhD). Speciality 10.01.01 – Ukrainian Literature (035 “Philology”). – Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ministry of Education and Science of Ukraine. Kyiv, 2020.

The thesis is the first attempt to research into the literature on the Revolution of Dignity concerning other artistic (painting, street art, music, performances), non-artistic (publicistic writing, radio marathons, interviews, the content of social networking sites) and

related spheres (projects on oral history, a pastiche of historical narrative, post folklore, blogging) in the light of postcolonial studies. Based on discursive material the paper outlines the character of the Revolution of Dignity as a complex symbiosis of postcolonial revolution, anti-colonial resistance and information war with neo-colonial strive of the empire armed with the ideology of “The Russian World”.

The thesis has proved that cultural aspect of the Revolution of Dignity should be studied as a discourse that consists of texts belonging to different sign systems, their historical, psychological, ideological contexts, the laws on the formulation of the truth of statements and values of the protesters, and the literature inspired by this event should be analysed in close relation to other artistic and non-artistic practices using an interdisciplinary method.

The literature on the Revolution of Dignity was not always described as the one of high esthetic value but it reflected changes in the world outlook, reactualising already known and creating new means. The analysed discourse demonstrates that colonial and anti-colonial picture of the world has been shattered and the process of forming a postcolonial one has started which is characterized by: dialogism in the understanding of oneself, the enemy (without glorification or demonization) and personalities significant for national identity; focus on the present but not on the idolized past or future; the emergence of language, new holidays, rhetoric on the definition of life outside colonial and anti-colonial discourse; restoration of the integrity of historical narrative since personalities, events and interpretations, excluded by ideological work of the empire or national liberation forces, were reverted; refusal to dominate in the culture of the protective reaction; return of the voice, subjectivity, agency; shaping a new identity based on the properly integrated pre-colonial, colonial and anti-colonial experience.

The necessity to participate in information war led to the use of decolonization means, in particular shaping the image of enemy and oneself based on binary opposition and partially suspended the formation of the postcolonial picture of the world, but two processes

proceeded it: removing colonial, anti-colonial, neo-colonial worldview structures, narratives, rhetoric topoi and discursive overcoming of the consequences of colonial trauma.

It has been determined that the literature on the Revolution of Dignity in connection with other artistic and non-artistic practices offers 3 stages of overcoming trauma, highlighted by Judith Herman:

1. Establishing security, gaining control over the body and surrounding (in the projection of collective trauma story this stage can appear when a country gains independence, and its artistic equivalent in the discourse of the Revolution of Dignity is overcoming constructive, intrusive symptoms and diseases by Lukash – the protagonist of the novel by S. Protsyuk “Under the Wings of the Great Mother. Mental Maidan”).

2. Memory and mourning, talking about trauma within the oral history projects (“Chronicle of Self-witnesses: Nine Months of Ukrainian Protest”, “First-person Maidan: Art on Barricades”, “Maidan: Oral History”) and diaries of eyewitnesses and participants. “Chronicle of Self-witnesses....” depicts the following means of verbalization of collective traumatic experience and recuperation: fragmentarity of the narration, emphasized expressiveness, sensibilization, the polyphony of authors’ voices, reproduction of accompanying emotions but not chronology of events. V. Amelna in the novel “November Syndrome, or Homo Compatiens” models therapeutic group from nations with the similar social cataclysms, creating it metaphorically through the empathic connection with the representatives of nations to tell their trauma story.

Told traumatic experience has to be included into family history and personality structure involving the renewal of the connection of generations, integrity of historical narrative through the return of ejected structures, in particular OUN-UPA (“Chronicle of Self-witnesses....”, the performance of the band “Chorea Kozacky”), the usage of the ethnotype of Cossack and mythologization of narration (ancestral legend about cursed timpani in the novel “Nativity Scene. #Novel about Maidan” by O. Zakharchenko, the

image of mamays in the novel “Under the wings of the Great Mother. Mental Maidan” by S. Protsyuk), the simultaneity of the timelines of Cossack past and present (plays “Maidan inferno, or The Otherworld of Hell” by Neda Nezhdana, “Bohdan-2014” by Ksenia Skoryk). O. Zakharchenko in the novel “Nativity Scene. #Novel about Maidan” also uses the Cossack myth which is basic for the formation of the national identity of Ukrainians to extirpate generational trauma in an ideologically separated family.

3. Restoring the connection with everyday life that can be realized in the discourse of the Revolution of Dignity through the following plots elements, thematic aspects and textual strategies:

- description of symbolic “growing up” of the nation, gaining its agency, voice and acceptance of the political conception of the nation as opposed to ethnic (“Chronicles of Self-witnesses...”, poetry by A. Dmytruk, publicistic writing by T. Prokhasko, plays from the collection "Maidan. Before and after"):

- author’s digressions about the search for one’s own way not regardless the enemy (empire and its discursive agents) or with the help of the rescuer (Europe) but independent one (“Chronicle of Self-Witnesses....”, "Under the Wings of the Great Mother. Mental Maidan" by S. Protsyuk);

- acceptance of the importance of socially significant action in the dynamics of the character’s image ("November Syndrome, or Homo Compatiens" by V. Amelina), author's thoughts on people’s ability to accept responsibility, manifest civic initiative and exercise their choice (publicistic writing by T. Prokhasko);

- fall of the generalized historical grand narrative and its replacement by the pluralism of the voices of eyewitnesses or participants of the events as obtaining the voice, subjectivity (oral history projects, in particular, “Chronicle of Self-witnesses...”);

- replacement of monologue picture of the world having hierarchical oppositions with dialogical one (objective image of the Ukrainians, riot participants (“Chronicle of Self-witnesses....”, novel “2014” by V. Ivchenko) and the enemy (short stories “Euromaidan”

by Oksana Broshnivska, “Dreams and other horrible things” by Oleksiy Chupa, novel “Nativity Scene....” by O. Zakharchenko), experiments with images of T. Shevchenko, Lesya Ukrainka, I. Franko and others in painting, street-art, literature, journalism and performances of the Revolution of Dignity.

A lot of the texts, on the other hand, verbalize the symptoms of colonial trauma story, and they are manifested in declaring the search for the saviour (image of Europe in journalism by Yu. Andrukhovych) and demonisation or deglorification of the image of the enemy (plays “We, Maidan” by Nadia Symchych, “Maidan inferno, or the Otherworld of Hell” by Neda Nezhdana, novel “2014” by V. Ivchenko, poetry by A. Dmytruk, novel “Under the Wings of the Great Mother. Mental Maidan” by S. Protsyuk).

Removal of colonial, anti-colonial, neo-colonial narratives and worldview structures happened within the frame of low artistic initiatives: works of diverse genres by the representatives of Mystetskyy Barbakan, authors of the publishing house “Luta Sprava” (A. Mukharsky, I. Semesyuk, O. Mann, A. Polezhaka, A. Yermolenko, O. Shynkarenko, Vano Kriuger and others), bloggers who created the website “RIEPKAKLABABOSHONEIASNO”, that initiated “Stories of Ukraine from Did Svyryd” by I. Dovhanych. This process has been defined as the one that continues the struggle against totalitarian ideology of “Kyiv ironic school” in 70-80th years of 20th century and uses the means already produced by it: profanity, pidgin, language games, various types of comic, especially irony, humour, travesty, grotesque. Low artistic initiatives expand the sphere of their usage to the removal of colonial narratives and concepts of the period of Russian Empire, anti-colonial myths, the doctrine “The Russian World”, introducing a new one – recontextualization and plot development of verbal memes. Comic aspect can be realized in 2 functions: therapeutic (release from muscle tension, sublimation of physical aggression into signs from different semiotic systems) and protective (demystification of non-productive worldview structures and narratives), and also language games, profanity, memes are often the means of their creation.

I. Dovhanchych in the first two volumes of “Stories of Ukraine from Did Svyryd”, I. Semesyuk in books “Diary of a Ukrainian-glutton”, “Evolution or Death! The Adventures of Baboon Thomas”, A. Mukharsky in the story “Death of Little Russian” and musical and cultural projects “Gentle Ukrainization”, “Strict Ukrainization”, “Mother-Anarchy” remove colonial and anti-colonial image of Ukraine, thus creating image of Ukrainians marked by self-irony and using creatively colonial and anti-colonial stereotypes in it; overcoming anti-colonial tendencies of sentimentalization, idealizing and glorifying the past in historical narrative; enhancing military start of the image of Ukrainians contrary to the passive idyllic lyric through extrapolation to speech, portraits, characters and chronotope, poetics of the work with the elements of gopnic subculture, introduction to the text the images of Perun and S. Bandera, futurization of artistic details, search for masculine traces in agricultural myth, appeal to anarchic movements, OUN-UPA, discovery of authentic roots of “harsh” romances, travesty of lyrics; introducing character-clown with two-referential statements about the mindset of the Ukrainians; debunking Little Russia as a result of Empire supremacy; playing with orientalist motifs and connotations of gopnic subculture or aggressive symbolism.

Being an artistic part of information war, low artistic initiatives and blogs of Revolution of Dignity deal with the components of “The Russian World”: reactualization of Soviet and Empire narratives, visual images, the historical experience of the USSR, especially the myth of Great Patriotic War, usage of songs associated with the nostalgia of a Soviet person for the past, the constant presence of an imaginary enemy, Orthodoxy as “spiritual values”, pride in the space flight of Yu. Gagarin. To remove them A. Mukharsky in the collection of short stories "Fairytales of the Russian World" and his musical and cultural projects, I. Semesiuk in the stories "Evolution or death! ...", “Farshrutka”, O. Shynkarenko in the novel “Skull”, Vano Kriuger in the collection of poems “Farewell Kiss of Ilyich” have developed the following mechanisms: desacralization and discredit of the images of a soldier, a priest, a representative of “the Russian World”; creative reuse of

orientalization as a discursive method of subjugation; exposure of illogicalness and virtuality of “The Russian World” through the mystification of the plot of the work to match the plots of Russian TV; the travesty of lyrics of chanson songs, of Russian variety artists, songs about World War II; exposing the religious basis of Soviet ideology. Website “RIEPKAKLABABOSHONEIASNO”, that is a symbiosis of a blog and online literature, uses laughter with therapeutic and protective aim. It also models mythological version of the ideological resistance of Ukraine and Russia based on binary opposition but without excessive ideologization of self-image. In addition to comic, profanity, “battle pidgin” it uses the derivational potential of memes to neutralize messages of the opponent.

The scientific novelty of the thesis consists in the following: 1) the works on the Revolution of Dignity where we can trace the overcoming of colonial trauma and removal of colonial, anti-colonial, neo-colonial worldview structures and narratives have been catalogized, and it has been systematically analysed in connection with other artistic and non-artistic practices; 2) the role of the Revolution of Dignity in introduction of postcolonial picture of the world has been outlined and its main features have been defined; 3) the methods and mechanisms of removal of colonial and anti-colonial picture of the world and neo-colonial doctrine of “The Russian World” have been established; 4) the functions of laughter in postcolonial theory have been described; 5) ideological and thematic, figurative aspects, plot elements and textual strategies of verbalization of colonial trauma symptoms and recuperation from it have been identified; 6) the range of application of the methodology of postcolonial studies has been expanded with the material inspired by the Revolution of Dignity.

The materials of the thesis can be used during lectures, special lectures in Ukrainian literature, postcolonial studies. They can also be used in order to form information policy of the state that corresponds to the postcolonial picture of the world.

Keywords: literature on the Revolution of Dignity, low artistic initiatives, colonialism, anti-colonialism, neo-colonialism, postcolonial picture of the world, discourse, colonial trauma, removal of ideology, comic.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Ковтонюк Н. Використання егалітарних літературних засобів як зброя в конспіраційній війні (на прикладі сайту «РЕПКАКЛАБАБОШОНЕЯСНО»). *Літературознавчі студії*. Вип. 47. Київ: Київ. ун-т ім. Т. Шевченка, 2016. С. 117 – 126.

2. Ковтонюк Н. П. «Літопис самовидців...» – новий художньо-історичний наратив про нову націю. *Літературознавчі студії*. Вип. 48. Київ: Київ. ун-т ім. Т. Шевченка, 2017. С. 279 – 293.

3. Ковтонюк Н. Неоміфологічний простір «Щоденника україножера» І. Семесюка як місце демонтажу колоніальних структур. *Літературний процес: методологія, імена, тенденції*: зб. наук. пр. (філолог. науки). Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. № 9. С. 116 – 120.

4. Ковтонюк Н. Руйнування колоніальних структур в андеграундній творчості А. Мухарського. *Сучасні літературознавчі студії*: зб. наук. пр. Київ, 2017. № 14. С. 218 – 228.

5. Ковтонюк Н. П. Функції сміху в дискурсі Революції Гідності. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*: зб. наук. ст. (філологічні науки). Бердянськ: БДПУ, 2017. Вип. 13. С. 177 – 183.

Публікація в міжнародному фаховому виданні:

6. Ковтонюк Н. Образ Т. Г. Шевченка в дискурсі Революції гідності: антиколоніальний та постколоніальний аспекти. *Science and Education a New Dimension. Philology*, VIII (68), Issue: 226, 2020 Apr. pp. 19 – 22.

Додаткові публікації:

7. Ковтонюк Н. П. Черепахи, що бігають у середині свого панцира, або Постапокаліптичні візії першого Фейсбук-роману в Україні. *Літературознавчі студії*. Київ : Київ. ун-т ім. Т. Шевченка, 2017. Вип. 51. С. 93 – 99.

8. Ковтонюк Н. Смісловий концепт карнавалу як код прочитання дискурсу Майдану. *Мовні і концептуальні картини світу: збірник наукових праць*. Вип. 1 (52). Київ: Київ. ун-т ім. Т. Шевченка, 2015. С. 347 – 358.